

**UNIVERSITY OF ECONOMICS,
FACULTY OF INTERNATIONAL RELATIONS
COURSE DESCRIPTION**

Názov v SJ:	Menšiny, marginalizované skupiny a politiky rovnosti vo Vyšehradskom regióne		
Name of the course in English:	Minorities, marginalised groups and equality policies in Visegrad region		
VP určený pre fakultu: celouniverzitný, otvorený pre iné VŠ a univerzity	Meno vyučujúceho/ koordinátora: Ing. Marianna Dudášová		
Výmera - denné štúdium: 2 vyuč. hod./ týždenne	Výmera - externé štúdium: -		
Počet kreditov: 2/ semester	Forma ukončenia: zápočet		
Ročník / stupeň štúdia: 4. ročník a 5. ročník / 2. stupeň štúdia	Semester výučby: ZS 2016/2017 a LS 2016/2017		
Jazyk výučby: SJ/ CZ/ AJ	Max. kapacita – denné štúdium: 30		
Garant: doc. PhDr. Marta Zágorská, CSc.			
Katedra: Katedra medzinárodných ekonomických vzťahov a hospodárskej diplomacie Department: Department of International Economic Relations and Economic Diplomacy			
Prerequisites: -			
Záverečné hodnotenie/ Final assessment (semester): ☒ zápočet / credits ☐ skúška/ exam ☐ iný, uveďte aký/ other			
Priebežné hodnotenie/ Semester assessment: ☒ samostatná práca/ individual work ☐ priebežné testy/ tests ☒ písomné práce/ essays ☒ iné – aktivita na hodine/ other – active participation			
Záverečné hodnotenie / Final assessment: ☒ zápočet/ credits ☐ ústna skúška/oral exam ☐ písomná skúška/ written exam ☐ kombinovaná skúška/ combined exam			

Competences gained during the course:

Knowledge-based:

Students will:

- Gain solid **theoretical background** regarding the matter of minorities and marginalised groups within the V4 area
- **Demonstrate competency over** the key issues of minorities and marginalised groups rights protection (ethnic, cultural, linguistic, religious, gender diversity, social complexity, etc.), including knowledge of V4 protection mechanisms
- **Describe the** minorities' and marginalised groups' **current state/structure** in V4 countries
- **Identify and address** the potential conflicts e.g. between minorities and majorities

Skill – based and attitudinal:

Students will:

- **Improve** their **cultural competence**; learn to assess the multicultural character of the society they are part of
- **Adapt to** the multicultural environment **by applying** the theoretical knowledge and practical skills for **managing diversity**
- Enhance their **critical thinking** by assessing and comparing information about minorities from different perspectives, improving **argumentation skills** based on regular debates and discussions

Stručná osnova predmetu/ Course syllabus (AJ):

Course syllabus - first semester (ZS 2016/2017):

1. Theoretical models of interethnic relations I. (Marta Zágoršeková) (2/0)
2. Theoretical models of interethnic relations II. (Marta Zágoršeková) (2/0)
3. Minorities in Europe, minorities in Visegrad – history and current situation (Nina Galanská) (2/0)
4. History of the minority protection in individual V4 countries (Nina Galanská, Marianna Dudášová) (2/0)
5. Legal and policy aspects of the minority protection in the V4 countries from the perspective of international law – comparative analysis (Klaudia Pytel'ová) (2/0)
6. Economic aspects of the minority protection in the Czech Republic (2004-2014) (Guest lecturer Michal Tvrdoň) (1/1)
7. Economic aspects of the minority protection in the V4 countries (2004-2014) – case study of Poland (Guest lecturer Jan Brzozowski) (1/1)
8. The competitiveness of V4 border regions, their constructive growth and dynamics / Cross-border analysis of regional homogeneity and its impact on the resistance, cooperation and competitiveness of the region (Guest lecturer Attila Fabián) (2/0)
9. Religious minorities – statute and reality – comparative analysis of the conditions of their recognition in Hungary (Guest lecturer Peter Krasztev, Hungary) (1/1)
10. Minorities as objects of xenophobic campaigns in V4 (Marianna Dudášová) (2/0)
11. Xenophobia and racism related to minority issues in the Czech Republic (Guest lecturer Tereza Freidingerová) (1/1)
12. - 13. Field trip – study visit (minority institutes, community centres, museums, organisations working with minorities) and workshop (simulation of minority issues – local policies) (0/2)

Course syllabus – second semester (LS 2016/2017):

1. Ethnic minorities – general overview of the history, statute and recognition of minorities in Slovakia, Czech Republic, Poland and Hungary (Zuzana Krkošková) (2/0)
2. Autochthonous minorities in Visegrad countries – country specific issues (Guest lecturer Peter Krasztev, Hungary) (1/1)
3. Autochthonous and new minorities in the Czech Republic – case study of the Vietnamese in CZ (Guest lecturer Tereza Freidingerová) (1/1)
4. New minorities in Visegrad – Immigration aspects (Ivana Dancáková) (1/1)
5. Policies of integration and social inclusion of new minorities in V4 (Guest lecturer Elena Gallová Kriglerová) (1/1)
6. Economic aspects of integration of new minorities – the case of Czech Republic (Guest lecturer Michal Tvrdoň) (1/1)
7. Economic aspects of integration of new minorities in Poland (Guest lecturer Jan Brzozowski) (1/1)
8. Multiculturalism and minorities in V4 from global perspective (Ivana Dancáková) (2/0)
9. Diversity management in education in V4 – case study of Slovakia (Guest lecturer Peter Drál', Slovakia) (1/1)
10. Political participation of the minorities in V4 (Marianna Dudášová) (1/1)
11. Multilevel minority tensions (Guest lecturer Peter Krasztev, Hungary) (1/1)
12. – 13. Field trip – shadowing placements – based on the agreements with selected organisations, institutes and/or state institutions dealing with minority rights, minority protection, multiculturalism, diversity management, social inclusion of minorities (1 day) (0/2)

Stručná osnova predmetu/ Course syllabus (SJ):

Sylabus kurzu - prvý semester (ZS 2016/2017):

1. Teoretické modely interetnických vzťahov I. (Marta Zágoršeková) (2/0)
2. Teoretické modely interetnických vzťahov II. (Marta Zágoršeková) (2/0)
3. Menšiny v Európe, menšiny vo Vyšehrade - história a súčasná situácia (Nina Galanská) (2/0)
4. História ochrany menšín v jednotlivých V4 krajinách (Nina Galanská, Marianna Dudášová) (2/0)
5. Právne a politické aspekty ochrany menšín v krajinách V4 z pohľadu medzinárodného práva - komparatívna analýza (Kludia Pytelová) (2/0)
6. Ekonomické aspekty ochrany menšín v Českej republike (2004-2014) (hostujúci vyučujúci Michal Tvrdoň, ČR) (1/1)
7. Ekonomické aspekty ochrany menšín v krajinách V4 (2004-2014) - (hostujúci vyučujúci Jan Brzozowski, Poľsko) (1/1)
8. Konkurencieschopnosť pohraničných regiónov V4, ich konštruktívny rast a dynamika. / Cezhraničná regionálna analýza homogenity a jej vplyvu na odolnosť, kooperáciu a konkurencieschopnosť regiónu (hostujúci vyučujúci Attila Fabián, Maďarsko) (2/0)
9. Náboženské menšiny - štatút a skutočnosť - komparatívna analýza podmienok uznávania v Maďarsku (hostujúci vyučujúci Peter Krasztev, Maďarsko) (1/1)
10. Menšiny ako objekty xenofóbnych kampaní vo V4 (Marianna Dudášová) (2/0)
11. Xenofóbia a rasizmus v otázkach menšín v Českej republike (hostujúci vyučujúci Tereza Freidingerová, ČR) (1/1)
12. - 13. Študijná návšteva (menšinové inštitúty, komunitné centrá, múzeá, organizácie pracujúce s menšinami) a workshop (simulácia týkajúca sa menšinových otázok - lokálne politiky) (0/2)

Sylabus kurzu - druhý semester (LS 2016/2017):

1. Etnické menšiny - všeobecný prehľad histórie, štatútu a uznania menšín na Slovensku, v Česku, Poľsku a Maďarsku (Zuzana Krkošková) (2/0)
2. Autochtónne menšiny vo Vyšehradských krajinách - otázky špecifické pre jednotlivé krajiny V4 (hostujúci vyučujúci Peter Krasztev, Maďarsko) (1/1)
3. Autochtónne a nové menšiny v Českej republike - prípadová štúdia Vietnamcov v Českej republike (hostujúci vyučujúci Tereza Freidingerová, ČR) (1/1)
4. Nové menšiny vo V4 - imigračný aspekt (1/1) (Ivana Dancáková)
5. Politiky integrácie a sociálnej inklúzie nových menšín vo V4 - prípadová štúdia Slovenská republika (hostujúci vyučujúci Elena Gallová Kriglerová, SR) (1/1)
6. Ekonomické aspekty integrácie nových menšín - prípad Českej republiky (hostujúci vyučujúci Michal Tvrdoň, ČR) (1/1)
7. Ekonomické aspekty integrácie nových menšín v Poľsku (hostujúci vyučujúci Jan Brzozowski, Poľsko) (1/1)
8. Multikulturalizmus a menšiny vo V4 z globálnej perspektívy (Ivana Dancáková) (2/0)
9. Manažment diverzity vo vzdelávaní vo V4 - prípadová štúdia Slovenská republika (hostujúci vyučujúci Peter Dráľ, Slovensko) (1/1)
10. Politická participácia menšín v regióne V4 (Marianna Dudášová) (1/1)
11. Viacúrovňové menšinové tenzie (hostujúci vyučujúci Peter Krasztev, Maďarsko) (1/1)
12. – 13. Shadowing placements - založené na dohode s vybranými organizáciami, inštitútmi a/alebo štátnymi inštitúciami zaoberajúcimi sa menšinovými právami, ochranou menšín, multikulturalizmom, manažmentom diverzity, sociálnou inklúziou menšín (1 deň) (0/2)

SYLABUS KURZU S KRÁTKYMI ANOTÁCIAMI – „MENŠINY, MARGINALIZOVANÉ SKUPINY A POLITIKY ROVNOSTI VO VYŠEHRADSKOM REGIÓNE“

ZS 2016/2017

1. Menšiny v Európe, menšiny vo Vyšehrade - história a súčasná situácia (2/0)

Cieľ: Sprostredkovať informácie o uznávaní menšín v krajinách Európy s osobitným dôrazom na V4.

ANOTÁCIA:

Definičný aparát – pojem menšiny, autochtónne, nové menšiny, migrácia. Proces uznávania menšín. Rozdiely v typológiách menšín. Výzvy pri uznávaní iných ako národnostných menšín v krajinách V4. Príklady uznávania rôznych typov menšín v Európe. Podmienky vzniku menšín v EÚ a vo V4.

2. Teoretické modely inter-etnických vzťahov I. (2/0)

3. Teoretické modely inter-etnických vzťahov II. (2/0)

Cieľ: Prezentovať modely inter-etnických vzťahov.

ANOTÁCIA:

Pod inter-etnickými vzťahmi rozumieme širšie chápanie interferencií medzi národmi než je teoretický koncept *medzinárodných vzťahov*, ktorý je založený na princípe, že štát je aktérom týchto vzťahov. Zatiaľ čo medzi-etnické vzťahy sa vytvárajú buď v globálnom alebo regionálnom priestore a hranice štátov pri ich konštituovaní sú sekundárnym faktorom. Druhým dôvodom je, že medzi-etnické vzťahy sú založené na skupinovom princípe a ako skupiny par excellence priamo neparticipujú na činnosti medzinárodných organizácií. Tretím dôvodom je fakt, že *etnickú skupinu* nemožno stotožniť s pojmom *národ*, lebo nespĺňa všetky kritériá definície národa.

- Etatický model, ktorý v súčasnosti reprezentujú štáty a ich vnútorná politika. Štát má vo svojej kompetencii rozhodnutie, ktoré menšiny žijúce na svojom území uzná ako *menšinovú skupinu* so všetkými skupinovými právami, a ktorým skupinám alebo jednotlivcom bude pristupovať ako azylantom, imigrantom alebo cudzincom.
- Teoretické a historické korene etatizmu. Princípy tzv. národného štátu. Homogenita a heterogenita národnej identity.
- Model tzv. otvorenej občianskej spoločnosti v zmysle filozofie K. R. Poppera.
- Multikultúrny model, založený na kultúrnej identite skupín alebo indivíduí.
- Konštitutívny model H. Marcuseho, založený na ústavných zárukách.
- Liberálny model v USA a Kanade.
- Konzervatívny model založený na princípe homogénnej identity.
- Integračný model. Štát ako aktér tohto modelu.
- Asimilačný model a jeho výhody, resp. nevýhody pre štát.
- Model EÚ založený na princípe *E pluribus unum*.
- Otázka tzv. cezhraničných menšín. Problém ich regionálnej identity.
- Otázka tzv. tradičných a nových menšín z hľadiska azylantov a imigrantov.

4. História ochrany menšín v jednotlivých V4 krajinách (2/0)

Cieľ: Predstaviť vývoj ochrany menšín v krajinách V4 z právneho a socio-politického hľadiska.

ANOTÁCIA:

Úvod do ochrany menšín pred 1945. Ochrana menšín po roku 1945. Politické a právne aspekty definície menšín z historickej perspektívy. Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín Rady Európy. Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov. Koncepčné výzvy medzi ľudskými právami,

právami menšín, skupinovými právami.

5. Právne a politické aspekty ochrany menšín v krajinách V4 z pohľadu medzinárodného práva - komparatívna analýza (2/0)

Cieľ: Analyzovať a porovnať ochranu práv menšín v krajinách V4.

ANOTÁCIA:

Ústavná ochrana práv menšín v krajinách V4. Medzinárodná ochrana menšín z pohľadu OSN, OBSE a Rady Európy. Implementácia medzinárodných dohovorov na národnej a lokálnej úrovni - komparácia. Zákaz diskriminácie a princíp rovnosti. Úrady a výbory vlád štátov V4 na ochranu práv menšín.

6. Ekonomické aspekty ochrany menšín v Českej republike (2004-2014) (1/1)

Cieľ: Poskytnúť informácie o ekonomických aspektoch ochrany menšín v Českej republike v rokoch 2004/2014 (1/1)

ANOTÁCIA:

Hlavná pozornosť je venovaná predovšetkým rómskej a vietnamskej menšine. Integrácia týchto minorít do českého trhu práce zahŕňa niekoľko sociálnych aspektov ako napríklad prevencia kriminality, sociálnej exklúzie a chudoby. V rámci lekcie sa budeme zaoberať najmä teoretickou analýzou postavenia týchto menšín, sociálnymi dôsledkami ich postavenia a s ním spojených problémov, no poskytneme aj prehľad možných riešení spomínanej situácie a problémov. Našou snahou bude aplikovať teoretické výsledky a kriticky zhodnotiť analyzované riešenia. Prednášajúci tiež navrhne jeho vlastný praktický spôsob riešenia problému, ktorý súvisí s podporou sociálneho podnikania. Uvedené menšiny budú počas lekcie tiež predmetom porovnávania. Zameriavame sa taktiež na migráciu pracovných síl v období 2004-2014. Pozornosť bude venovaná aj súčasnému problému – migračnej vlne z Afriky a Ázie.

7. Ekonomické aspekty ochrany menšín v krajinách V4 (2004-2014) (1/1)

Cieľ: Oboznámiť študentov s ekonomickou integráciou imigrantov v hostiteľskej krajine s osobitným dôrazom na prípad Poľska.

ANOTÁCIA:

Ekonomické aspekty ochrany menšín v krajinách V4 – prípadová štúdia Poľsko. Zhrnutie migračnej histórie Poľska (Poľsko ako „typická“ krajina emigrácie, bohatá tradícia multikulturalizmu zakorenená v „Partitions period“ 1795-1918 a medzivojnovom období 1918-1939). Jedinečnosť súčasnej poľskej spoločnosti (ktorá je v etnickom ponímaní takmer „homogénna“). Postkomunistické obdobie (po 1989): utečenecký a imigrantský zákon. Privilegované postavenie určitých etnických skupín (Arméni, Ukrajinci, ktorí sú držiteľmi tzv. Poľskej karty).

8. Konkurencieschopnosť pohraničných regiónov V4, ich konštruktívny rast a dynamika./Cezhraničná regionálna analýza homogenity a jej vplyvu na odolnosť, kooperáciu a konkurencieschopnosť regiónu. (2/0)

Cieľ: Pokus o preskúmanie socio-kultúrneho priestoru pomocou konštruktivistického prístupu, ktorý ponúka priestor na interpretáciu konceptu „hraníc“ diskurzívnym spôsobom na základe teórie analýzy regionálnej homogenity, cezhraničnej spolupráce a konkurencieschopnosti.

ANOTÁCIA:

Podľa medzinárodných štúdií je elasticita regiónov schopná ovplyvniť reaktivitu na hospodársku krízu a exogénne šoky. Dôležité je poznamenať, že komplexná analýza a hĺbkové skúmanie nestačí na poznanie všetkých regionálnych makroekonomických ukazovateľov. Preto je nevyhnutné naučiť sa a poznať tiež

vnútorné mikro-štruktúry regiónov. V rámci prednášky predstavím študentom svoju metodológiu a vysvetlím index homogenity regiónu pomocou nového prístupu na príklade dvoch susediacich regiónov (rakúskeho a maďarského), ktoré sú štatisticky zaradené medzi regióny NUTS 2. Výsledky komplexnej analýzy môžu byť užitočné pre pochopenie ekonomického rozvoja regiónov a reakcie na krízové situácie nám môžu poskytnúť dostatok informácií pre vytvorenie adekvátnej hospodárskej politiky na lokálnej úrovni. Konkurencieschopnosť regiónu závisí nielen od hospodárskeho rozvoja, ale aj od cieľavedomého rozvoja, záujmu obyvateľstva o rozvoj, od kultúry regiónu a jeho obyvateľstva, pripravenosti, kvalifikácie a kohéznej sily etických noriem a tradícií.

- Úvod
- Konfliktné územia pozdĺž hraníc
- Význam kultúrnych spoločenstiev
- Regionálna odolnosť, konkurencieschopnosť a homogenita
- Homogénny alebo heterogénny región
- Region homogeneity index (RHI) – index homogenity regiónu
- Komparatívna analýza západných „cezdanubských“ (transdanubian) a Burgenland regiónoch
- Na ceste k prehodnoteniu konkurencieschopnosti regiónov

9. Náboženské menšiny - štatút a skutočnosť - komparatívna analýza podmienok uznávania v jednotlivých krajinách V4 - prípadová štúdia Maďarsko

Cieľ: Poskytnúť študentom základný typologický prehľad náboženských komunít – ako kresťanských, tak aj nekresťanských – prípad Maďarska.

ANOTÁCIA:

Tri hlavné problémy ktoré bude lekcie pokrývať sú: 1/ historická/diachronická perspektíva s dôrazom na socialistické obdobie v štáte, 2/ synchronický prístup ku hlavným rysom politického úsilia a úsilia o budovanie a posilňovanie komunít zo strany náboženských skupín/menšín/komunít, 3/ inštitucionálno-právny prístup, ktorý súvisí s najnovšími predpismi v štáte ako aj so selektívnymi centrálnymi mechanizmami financovania cirkví. Budú rozobraté aj všeobecnejšie teoretické otázky týkajúce sa obmedzení náboženskej slobody, strachu zo siekt, ako aj represívneho postoja takzvaných historických cirkví. Študenti budú oboznámení aj so súvisiacimi smernicami EÚ, otázkou sekularizmu a zároveň politického zapojenia náboženských komunít.

10. Menšiny ako objekt xenofóbnych kampaní vo V4

Cieľ: Vysvetliť, prečo a za akých okolností sa menšiny stávajú terčom xenofóbnych útokov.

ANOTÁCIA:

Menšiny, hlavne etnické, sú častým terčom xenofóbnych útokov, a to nielen zo strany radikálnej pravice. Xenofóbnu rétoriku používajú aj predstavitelia štandardných politických subjektov. Najčastejším obvinením voči etnickým menšinám je pritom ich nedostatočná lojalnosť voči štátu, v ktorom žijú. Cieľom tejto lekcie je objasniť okolnosti, ktoré vytvárajú vhodné podhubie pre vznik etnického napätia a xenofóbnych kampaní. Prvá časť lekcie je zameraná na teoretické ukotvenie problematiky - xenofóbnu rétoriku tu definujeme v širšom kontexte tzv. politiky identity, ktorá využíva vytváranie obrazu nepriateľa ako nástroj budovania skupinovej identity. Využíva pritom rôzne kritéria exklúzie - etnickú príslušnosť, rasu, náboženské presvedčenie, pohlavie, jazyk a i. Druhá časť lekcie sa zameriava na príklady xenofóbnych kampaní a etnického napätia v regióne V4, osobitná pozornosť sa pritom venuje problematike maďarskej menšiny na Slovensku.

11. Xenofóbia a rasizmus v otázkach menšín v Českej republike (1/1)

Cieľ: Aplikovať všeobecné poznatky o rasizme a extrémizme. Analyzovať prejavy extrémizmu na politickej úrovni v Českej republike.

ANOTÁCIA:

Vymedzenie širšieho rámca pre štúdium rasizmu a xenofóbie v Českej republike. Základný právny a inštitucionálny rámec boja s rasizmom a xenofóbiou. Hlavné výzvy a problémy boja s rasizmom a xenofóbiou v ČR. Pravicový extrémizmus v ČR. Extrémizmus v politickom a mediálnom diskurze v ČR.

12. -13. Študijná návšteva (menšinové inštitúty, komunitné centrá, múzeá, organizácie pracujúce s menšinami) a workshop (simulácia týkajúca sa menšinových otázok - lokálne politiky) (0/2)

1. Etnické menšiny - všeobecný prehľad histórie, štatútu a uznania menšín na Slovensku, v Česku, Poľsku a Maďarsku (2/0)

Cieľ: [Zhrnutie poznatkov zo zimného semestra]. Vymedziť pojem etnických menšín. Porovnať postavenie etnických menšín v rámci jednotlivých štátov V4.

ANOTÁCIA:

Rozdiely v právnom vymedzení národnostných a etnických menšín. Jazyková politika z menšinovej perspektívy. Historické špecifiká ochrany menšín v jednotlivých krajinách V4. Štatistický prehľad menšín v prvej polovici 20. storočia – porovnanie štátov V4. Prezentácia spoločných charakteristík národnostného zloženia jednotlivých štátov V4 – historický pohľad. Štatistický prehľad menšín po druhej svetovej vojne až po súčasnosť – porovnanie štátov V4. Prezentácia spoločných charakteristík národnostného zloženia jednotlivých štátov Európy a V4 v súčasnosti.

2. Autochtónne menšiny vo Vyšehradských krajinách - otázky špecifické pre jednotlivé krajiny V4 (Maďarsko) (1/1)

Cieľ: Poskytnúť široký prehľad o oficiálne uznaných národnostných/etnických menšinách v krajinách V4.

ANOTÁCIA:

Prvá časť prezentácie bude opisno-informatívno-historického charakteru, poskytujúca určitý zoznam etnických menšín, ich pôvod a súčasné podmienky existencie (inštitucionálne, kultúrne atď.). Druhá časť prednášky sa bude zaoberať predovšetkým otázkami koexistencie menšiny a väčšiny, stereotypmi a predsudkami, zachovaním stratégií identít a rovnako aj otázkami asimilácie a sociálnej adaptácie. Osobitná pozornosť bude venovaná rómskej menšine, sociálnym postojom krajín voči Rómom, mimovládny organizáciám a stratégii štátov/snahám o začlenenie Rómov. Pokus o vytvorenie novej etnickej menšiny (Jász) v Maďarsku bude taktiež analyzovaný ako prípad paradigmy pre budovanie postmodernej identity v regióne.

Prezentácia má interaktívnu formu prednášky, otvorenú pre okamžité otázky a komentáre prichádzajúce z publika.

3. Autochtónne a nové menšiny v Českej republike - prípadová štúdia Vietnamcov v Českej republike (1/1)

Cieľ: Predostrieť komplexný pohľad na menšiny v ČR cez optiku integrácie vietnamskej menšiny.

ANOTÁCIA:

Historický prehľad menšín v ČR – prvá polovica 20. storočia vs. vývoj po 2. sv. vojne. Porovnanie tradičných a nových menšín v ČR. Nové menšiny po 1945. Integračné tendencie v ČR. Dôvody imigrácie Vietnamcov do ČR z historickej perspektívy. Vietnamská komunita v Česku v súčasnosti.

4. Nové menšiny vo V4 - imigračný aspekt (1/1)

Cieľ prednášky: Vysvetliť vznik nových menšín v štátoch V4 v dôsledku súčasných migračných vln a o procese ich začleňovania do majoritnej spoločnosti.

ANOTÁCIA:

Medzinárodná migrácia značne ovplyvňuje politiku štátov, cez ktoré migranti prúdia, či do ktorých priamo smerujú. Na základe teórie push a pull faktorov poukážeme na dôvody vedúce k migrácii a usídľovaniu sa v jednotlivých štátoch. Pokiaľ ide o štáty Vyšehradského regiónu, môžeme k nim pristupovať ako k tranzitným krajinám, ale aj ako k cieľovým krajinám. Prostredníctvom súčasnej migračnej krízy vysvetlíme politiku EÚ a postoj jednotlivých štátov V4 k prerozdeľovaniu imigrantov a následnému vzniku

nových menšín na ich území. Následne rozoberieme vplyv imigrácie na rozličné sféry pôsobenia štátu, a to na politickú, ekonomickú, sociálnu, demografickú, psychologickú i kultúrnu oblasť. Zároveň poukážeme na problémy spojené s integráciou a marginalizáciou menšín. Na konkrétnom príklade porovnáme postavenie už existujúcich menšín s novovzniknutými menšinami v nasledujúcich oblastiach: miera integrácie a asimilácie; miera udržania si etnickej exkluzivity a miera sociálnej dištancie.

5. Politiky integrácie a sociálnej inklúzie nových menšín vo V4 – prípadová štúdia Slovenská republika (1/1)

Cieľ: Poskytnúť informácie o etnickom zložení slovenskej spoločnosti, s osobitným dôrazom na „nové menšiny“.

ANOTÁCIA:

Migrácia je v súčasnosti na vzostupe a etnické zloženie sa mení. Slovensko nikdy nebolo krajinou iba (a pre) Slovákov. Preto budeme hovoriť o situácií migrantov na Slovensku a o prekážkach, ktorým čelia v procese integrácie. Načrtujeme vládne stratégie zamerané na integráciu migrantov a popíšeme dôvody ich zlyhania. Ako dobrý príklad uvedieme jeden úspešný projekt v oblasti integrácie migrantov na lokálnej úrovni – o spolupráci 7 obcí v prijímaní miestnych integračných stratégií.

Štruktúra prednášky:

- Slovensko pre všetkých? Etnické zloženie krajiny a zmeny v jej štruktúre v posledných rokoch.
- Prečo potrebujeme migrantov? Pozitívne aspekty migrácie a výzvy do budúcnosti.
- Integrácia migrantov, prečo zlyhávame? Stratégie vlády k integrácii a ich implementácia.
- Dobrý príklad – projekt BUK – budovanie kapacít pracovníkov obecných úradov v procese integrácie na lokálnej úrovni.

6. Ekonomické aspekty integrácie nových menšín - prípad Českej republiky

Cieľ: Analyzovať ekonomických aspektoch ochrany menšín v Českej republike v rokoch 2004 až 2014

ANOTÁCIA:

Hlavná pozornosť je venovaná hlavne rómskym a vietnamským menšinám. Preniknutie týchto menšín na český trh práce zahŕňa niekoľko spoločenských aspektov ako sú prevencia kriminality, sociálne vylúčenie a chudobu. V prednáške sa zaoberáme najmä teoretickou analýzou postavenia týchto menšín, sociálnymi dôsledkami a možnými riešeniami s tým spojených problémov. Pokúsime sa aplikovať teoretické výsledky a kriticky zhodnotiť riešenia analýzy. Ďalej navrhujeme vlastné praktické riešenie spojené s podporou sociálneho podnikania. Uvedené menšiny sú tiež predmetom porovnania. Zameriame sa na migráciu pracovných síl počas sledovaného obdobia. Pozornosť bude tiež venovaná súčasným problémom - migračnej vlne z Afriky a Ázie.

7. Ekonomické aspekty integrácie nových menšín v Poľsku (1/1)

Cieľ: Poskytnúť študentom prehľad o ekonomickej integrácii prisťahovalcov v hostiteľskej krajine s osobitným dôrazom na Poľsko.

ANOTÁCIA:

Ekonomické aspekty integrácie nových menšín v Poľsku. Základné pojmy a teórie: asimilácia, integrácia, multikulturalizmus, transnacionalizmus. Determinanty socio-kultúrnej a ekonomickej integrácie. Vytváranie etnických enkláv. Prezentácia prípadových štúdií dvoch kontrastných príkladov: 1. Ukrajinskí pracovní migranti, ktorí kvôli kultúrnej blízkosti Poliakov a zlúčeniu procesov (sobášov) sa dokážu rýchlo asimilovať majoritnej spoločnosti. 2. Vietnamskí migranti v Poľsku, ktorí majú tendenciu zostať separovaní. Svoju činnosť vykonávajú v rámci etnických enkláv a venujú sa predovšetkým obchodným aktivitám v reštauráciách a drobných obchodných sektoroch. Zdrojom informácií k danej téme budú materiály zo

seminárov o ekonomickej a medzinárodnej migrácii, ktoré sú dostupné na: <https://e-uczelnia.uek.krakow.pl/course/view.php?id=3607>

8. Multikulturalizmus a menšiny vo V4 (2/0)

Cieľ: Poskytnúť prehľad o jednotlivých formách multikulturalizmu rozvíjajúcich sa vo Vyšehradskom regióne a ich vzájomné porovnanie.

ANOTÁCIA:

Predmetom teoretickej časti výučby bude analýza východísk a dôsledkov politiky multikulturalizmu, ako stavu prelínania a koexistencie rozličných menšín na území štátov V4, a krokov jednotlivých vlád vykonaných v tejto otázke. Priblížime procesy vedúce k posilneniu rozvoja tohto konceptu v bývalých socialistických štátoch strednej Európy - Poľska, Českej republiky, Maďarska a Slovenska. Vysvetlíme podstatu indexu multikulturalizmu a následne prejdeme do praktickej časti výučby, kedy študenti porovnajú politiky multikulturalizmu aplikované jednotlivými štátmi V4, a to prostredníctvom indexu multikulturalizmu. Na záver budeme spoločne diskutovať o možných príčinách vedúcich k zlyhaniu konceptu multikulturalizmu a nových možnostiach riešenia integrácie menšín – občianskej integrácii a i.

9. Manažment diverzity vo vzdelávaní vo V4 - prípadová štúdia Slovenská republika (1/1)

Cieľ: Zmapovať existujúcu rozmanitosť na školách krajín V4 a identifikovať stratégie zavádzania rozdielnych vyučovacích procesov pri dosahovaní spoločných vzdelávacích cieľov.

ANOTÁCIA:

Na základe rozličných študijných profilov budeme skúmať rôzne spôsoby podpory výučby, vyučovania a aktívnu účasť na hodinách, vedenie školy, vývoj spoločnosti a nastavenie systému vzdelávania. V ďalšej časti budeme pozorovať existujúce formálne požiadavky ako aj nevyslovené predpoklady pre úspešné absolvovanie rôznych úrovní vzdelávania a určovania hodnôt a predpokladov, ktoré zdôrazňujú odlišné koncepty vzdelávania. Na základe toho budeme analyzovať predpoklady a skĺbime požiadavky rôznych zainteresovaných strán voči učiteľom, rodičom a žiakom. Budeme pracovať s prípadovými štúdiami, profilmi študujúcich, prieskumami verejnej mienky a alternatívnymi scenármi, a aplikujeme metódy myšlienkových máp, potrieb a obsahovej analýzy ako aj interpretácie postojov verejnosti na vzdelávanie.

10. Politická participácia menšín v regióne V4 (1/1)

Cieľ: Vysvetliť rôznu úroveň politickej participácie menšín v štátoch V4 najmä ako dôsledok odlišností v inštitucionálnom, politickom a kultúrnom prostredí týchto krajín.

ANOTÁCIA:

Menšiny a znevýhodnené skupiny často čelia diskriminácii a exklúzii, čo vedie k ich politickej mobilizácii. Účasť menšín na politickom živote krajiny sa chápa ako dôležitý nástroj znižovania napätia vo vzťahoch medzi minoritou a majoritou, niekedy však môže mať aj opačné dôsledky. Politická participácia menšín zároveň prispieva k zvyšovaniu legitimity politického systému, ktorý by mal odzrkadľovať štruktúru spoločnosti v celej jej pestrosti. Cieľom tejto lekcie je objasniť, za akých podmienok dochádza k politickej mobilizácii menšín. Základným teoretickým rámcom nášho vysvetlenia je koncept Political Opportunity Structure (POS), ktorý vysvetľuje konanie politických aktérov v kontexte rôznych dimenzií politického prostredia. Koncept POS nám umožní analyzovať inštitucionálne, politické i kultúrne aspekty vstupu menšín do politického života. Na teoretické vysvetlenie nadviažeme príkladmi politického zastúpenia menšín v regióne V4, pričom sa zameriame na faktory ich úspešného, resp. neúspešného pôsobenia.

11. Viacúrovňové menšinové tenzie (1/1)

Cieľ: Otvoriť nové perspektívy a aspekty pre interpretáciu etnických a menšinových napätí, poukázať na súčasný charakter týchto udalostí a vytvoriť otvorenosť pre prispôsobenie sa rôznym stanoviskám v konfliktných situáciách.

ANOTÁCIA:

Prednáška predstaví dva rôzne typy medzi-etnického napätia. Prvý typ je medzi väčšinovým národom a menšinou s dobre zavedenými politickými, kultúrnymi, vzdelávacími inštitúciami a silným zázemím susediaceho štátu (prípadová štúdia slovensko-maďarského etnického konfliktu v rokoch 2007-2010). Ďalším príkladom je rómske väčšinové napätie prítomné vo všetkých krajinách V4. Podstatné tvrdenie pri analýze tohto zložitého vzťahu je, že rómske väčšinové napätie je v podstate konflikt úrovne modernizácie v rámci spoločnosti. Otázka zodpovednosti väčšinovej spoločnosti v oboch historických a súčasných sociálnych aspektoch bude predmetom diskusie ako aj možné perspektívy pre zlepšenie situácie. Počas tejto prednášky je očakávaná aktívna účasť študentov prostredníctvom zdieľania ich osobných skúseností.

12. – 13. Shadowing placements - založené na dohode s vybranými organizáciami, inštitútmi a/alebo štátnymi inštitúciami zaoberajúcimi sa menšinovými právami, ochranou menšín, multikulturalizmom, manažmentom diverzity, sociálnou inklúziou menšín (1 deň) (0/2)